

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a

Anul școlar 2020 – 2021

Limba și literatura română

Testul 15

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

(70 de puncte)

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

Nici nu ar fi fost nevoie de Bunik, căci, conduși de competentul Șerloc, detectivii tocmai au ajuns la poarta firmei lui Patata. De pe poartă le zâmbea cartoful PATATA. De dincolo de poartă le zâmbea chiar Patata. Din fericire, bărbatul le-a dat drumul imediat ce i-a zărit. Din nefericire, acesta vorbea mereu în rime:

— Vai, dar nu bateți în poartă, o țin mereu descuiată! Satul ăsta e de oameni drăguți: nu-ncuiem mașini, case ori micuți.

— Nu ne-am gândit că ați putea încuia micuți, deci e de mirare cum de v-a venit ideea... a spus Marlău gânditor, dar ceilalți doi l-au întrerupt:

— Îl căutăm pe fratele meu...

— ... fratele lui nu e de găsit...

— Ultima oară era la dumneavoastră în tractor...

— În tractor o fi încă?

— Nu-i la mine, l-am dat jos! El mi-a mulțumit frumos că a vizitat tractorul, apoi cred că și-a luat zborul.

— Copilul face de toate, dar să zboare el nu poate! a spus Marlău, iar Gesicaflecer, Bolumbo, ba chiar și Șerloc s-au întors să-l privească strâmb. Doar știți că-s bun la română! M-a luat valul, s-a scuzat el îmbujorându-se ușor.

— Sunteți sigur că nu a urcat înapoi după ce l-ați dat jos? a întrebat Bolumbo.

— Nu e loc într-un tractor de șofer ș-alt călător, a negat Patata.

— În regulă, în cabina tractorului nu ar fi putut rămâne fără să-l vedeți, dar dacă s-a urcat în remorcă? a întrebat Gesicaflecer.

— Cu statura aia mică, n-ajungea pân' la remorcă, a negat din nou Patata. N-avea cum să urce, zic: tipul era cam pitic.

— Bolumbo? s-au întors detectivii spre expertul în materie de frați mai mici.

— Domnule Patata, a spus Bolumbo, greșiți! Aveți o gândire de jos în sus.

— Adică? au întrebat copiii, iar Patata și-a împins pălăria de pai pe ceafă ascultând atent.

— Adică, a explicat Bolumbo, vă imaginați că un copil e mereu jos și deci are probleme în a ajunge sus, dacă ar dori asta. Eu vă spun că pot fi întâlniți copii și la înălțime, de exemplu, pe gardul de piatră al curții bunicilor.

— Da, am văzut cu toții: cățaratul pe gardul ăla este una dintre abilitățile lui Scupidu, a confirmat, cu oarecare respect, Marlău.

— De acolo, și-a continuat Bolumbo demonstrația, foarte ușor, un astfel de copil poate sări într-o remorcă parcată în apropiere.

— Remorca era lângă zid, iar Scupidu sare la fel de ușor cum se și cațără! și-a amintit Gesicaflecer.

— Să cercetăm remorca! a strigat Bolumbo și s-au apropiat cu toții de tractorul cel roșu cu care Patata își transporta cartofii.

Pentru liniștea tuturor, aș fi vrut să pot spune că Scupidu se afla în remorcă, dar, oricât au scotocit pe acolo, era clar că niciun băiețel nu se ascundea între cartofi. Dar dacă fusese totuși în remorcă, conform teoriei săritului de pe zid, și doar de curând nu mai era? [...]

— Cartofiorul meu de pluș să mi-l dați acuş-acuş! a strigat Patata înspre ei devenind mai mult Tomata, de furie.

— Înțeleg, a spus Bolumbo. A dispărut mascota legată de volan. Nu v-am luat-o noi!

— Doar nu suntem niște copii mici care nu se pot abține și care nici nu au noțiunea de proprietate personală! a sărit și Gesicaflecer indignată.

— Normal! Noi nu suntem ca Scupidu! a completat Marlău.

— Să știți că Scupidu a luat mascota... a spus Bolumbo.

— Dar băiatul când putea cartofiorul să mi-l ia? s-a îndoit Patata. Sunt sigur: am ajuns acasă având mascota cea frumoasă! [...]

— Mai aveți și alte mascote? l-a întrebat Bolumbo pe Patata.

— Orice mașină a mea are o mascotă-n ea! a declamat Patata. Am dat mascote la toți: angajați, vecini, nepoți! [...]

Cum Patata avea mai multe mașini, tractoare, utilaje – toate inscripționate cu cartoful zâmbitor PATATA –, după cum v-ați aștepta să aibă un fermier, copiii au petrecut ceva timp cercetând toate vehiculele.

Ana Rotea, *Dosarul mascotelor Patata*

Textul 2

Școala era la capătul de miazănoapte al Burdusacilor, iar casa Niculinei în capătul de miazăzi. Iernile, ca în Moldova, potop de ninsoare în cer și pe pământ. Când viscolul se potolea, copila trebuia, după caz, fie să înoate în făina suavă și dificilă a omătului, fie să spargă nămeții întăriți peste noapte, căci mai nimeni nu-i rupea când pleca Niculina la școală. Ca Ana lui Manole, fetița nu se dădea bătută: învingea toate opreliștile. Îndesățică, tenace, deșteaptă, trebuia să străbată pe jos aproape doi kilometri. Prima sosea în clasă, prima era în clasă. Avea în felul ei de a fi ceva neabătut și o fibră eroică. Învățătoarea, care se întâmpla să fie mama celui care scrie aceste rânduri, se gândea cu plăcere și cu oarecare grijă la devenirea ei; asumându-și-o, o plasa în registrul cel mai de sus al valorii. Într-adevăr, avea să ajungă un admirabil medic oftalmolog.

Alteori, cum mergea spre nord, crivățul îi biciuia fața, înghețându-i mai ales mâinile. Inventivă, mama ei, Lionora, îi dădea un cartof mare și fierbinte să-l țină tot drumul în mâini. Trecându-și-l dintr-o mânășă în alta, când intra îmbujorată în clasă cartoful mai era cald.

Niculina avea mai multe surori și niciun frate. Toate deștepte, interesante și cu personalitate, ca și mama lor. [...]

Și fiindcă tot vorbirăm de căldura cartofului, deci de căldură fizică, trebuie să mai spun că Lionora imaginase un procedeu de tămăduire a reumatismului, empiric bineînțeles, experimentându-l pe cei apropiați [...]. A început cu sora ei, bătrâna mătușă Natalia, a continuat cu alții și cu altele și, din când în când, cu ea însăși, căci locuind la șes era coșcovită de reumatisme.

Dar să mă întorc la cartoful din mânășă. De-a lungul vieții, am admirat originalitatea metodei, când iată că, târziu, prin 1975 cred, aflu din cartea *Monsieur Proust*, scrisă la bătrânețe de fidela menajeră a lui Proust, că metoda era descoperită încă de pe vremea ei! În destăinuirile pe care i le făcea tinerei, pe atunci menajere, scriitorul îi povestea cum, în copilărie, doamna Proust își trimitea iarna firavul băiețel la plimbare pe Champs Élysées, cerându-i guvernantei [...] să-i pună în manșonul de blană un cartof mare și fierbinte, ca să-i țină de cald la mâini.

Metoda era, așadar, veche de când lumea și circula nu pe bază de brevet, ci prin puterea justei intuiții. La Burdusaci ca și la Paris! Cartoful e bogat în apă, iar apa având căldura specifică mare (aduceți-vă aminte de la fizică!) trebuie să cedeze ambianței foarte multă căldură pentru a-și coborî un pic temperatura. Cu alte cuvinte, nu dă drumul ușor căldurii. În Franța, unde umezeala crescută face frigul mai pătrunzător, existau încă din Evul Mediu niște cutii de metal pline cu jărat, numite *chaufferettes*, cu ajutorul cărora se încălzeau fie picioarele, fie așternutul. [...]

...Mă scufund în reverie cu metafora încinsului tubercul.

C.D. Zeletin, *Scrieri*

A.

1. Notează, din textul 2, două cuvinte din câmpul lexical al *iernii*.

2 puncte

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

Grupul de detectivi pornește investigațiile, condus de

- a) Bolumbo.
- b) Bunik.
- c) Marlău.
- d) Șerloc.

Răspunsul corect: ☐ .

2 puncte

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.
Cea care o prețuiește pe Niculina și îi susține eforturile de a fi prima în clasă este
- a) Ana lui Manole.
 - b) guvernanta franceză.
 - c) învățătoarea din sat.
 - d) Natalia, sora mamei.

Răspunsul corect: ☐ .

2 puncte

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.
Observând că lipsește cartofiorul de pluș, Patata este
- a) bucuros.
 - b) indiferent.
 - c) furios.
 - d) supărat.

Răspunsul corect: ☐ .

2 puncte

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Enunțul	Corect	Incorect
Bolumbo este considerat expert în problema fraților mai mari.		
Domnului Patata îi dispăre o mascotă de pluș.		
Domnul Patata vorbește în rime.		
Niculina are mai mulți frați, dar nu are nicio soră.		
Niculina va deveni un bun medic oftalmolog, studiind la Paris.		
Lionora aflase despre puterea terapeutică a cartofului din cartea <i>Monsieur Proust</i> .		

6. Menționează, în câte un enunț, tiparul textual identificat în fiecare dintre fragmentele de mai jos. **6 puncte**

- a) „ — Sunteți sigur că nu a urcat înapoi după ce l-ați dat jos? a întrebat Bolumbo.
— Nu e loc într-un tractor de șofer ș-alt călător, a negat Patata”.

- b) „Îndesățică, tenace, deșteaptă, trebuia să străbată pe jos aproape doi kilometri. Prima sosea în clasă, prima era în clasă. Avea în felul ei de a fi ceva neabătut și o fibră eroică”.

7. Prezintă, în cel puțin 30 de cuvinte, o legătură care se poate stabili, la nivelul conținutului, între cele două texte. **6 puncte**

8. Crezi că poți învinge orice obstacol dacă există o dorință puternică? Motivează-ți răspunsul, în 50 – 90 de cuvinte, valorificând textul 2. **6 puncte**

9. Asociază fragmentul extras din „Dosarul mascotelor” de Ana Rotea cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o asemănare și o deosebire de conținut dintre ele.

3. Rescrie enunțul „De-a lungul vieții, am admirat originalitatea metodei.” înlocuind cuvintele „am admirat” și „metodei” cu sinonimele potrivite contextului. **4 puncte**

4. Selectează, din fragmentul următor, trei verbe la timpuri diferite ale modului indicativ, pe care le vei preciza: „Și fiindcă tot vorbirăm de căldura cartofului, deci de căldură fizică, trebuie să mai spun că Lionora imaginase un procedeu de tămăduire a reumatismului, empiric bineînțeles, experimentându-l pe cei apropiați.” **6 puncte**

5. Transcrie propozițiile din următoarea frază, precizând felul lor: „Doar nu suntem niște copii mici care nu se pot abține și care nici nu au noțiunea de proprietate personală!” **6 puncte**

6. Alcătuieste un enunț interogativ în care pronumele „acesta” să aibă funcția sintactică de atribut (a) și un enunț asertiv în care verbul „a fi” să facă parte dintr-o construcție pasivă (b). **6 puncte**

(a)

(b)

7. Enunțurile următoare reprezintă mesajul unei mame către fiul său. Rescrie-le, corectând greșelile de orice natură. **6 puncte**

Pentru ați câștiga admirația celorlanți, educația nu este obțioanală. Trebuie să fii respectos, să nu copii tema de la alții, să predai lucrarea când s-a expirat timpul.

SUBIECTUL AL II-LEA

(20 de puncte)

Redactează, în 90 – 150 de cuvinte, rezumatul textului 1.

În alcătuirea rezumatului:

- vei formula ideile importante, dovedind înțelegerea textului;
- vei prezenta evenimentele în succesiune logică;
- vei respecta regulile unui rezumat.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudine gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; respectarea normelor de ortografie – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Rezumatul nu va fi precedat de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care rezumatul are minimum 90 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

